

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quomodo castias, & continentia seruanda sit. cap.vi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Quomodo castitas, & continentia seruanda sit.

CAP. VI.

DAEMONES, vt B. Isidorus scribit, scientes pulchritudinem esse animæ castitatem; & per hanc hominē angelicis meritis, è quibus illi lapsi sunt, conuari, liuore percussi inuidiæ, iniiciunt per sensus corporis opus, desideriumque libidinis, quatenus à cœlestibus deorsum deiectam animam pertrahant, secumque quos vicerint gloriantes ad tartara ducant. Itaque sicut bonum est castitatis præmium, ita etiam secundum sanctorum Patrum concilij Carthaginensis quarti sententiam, maiori obseruatiã, & præceptione custodiendum est. Custodietur autem, & conseruabitur optimè castitatis, & continentia præmiũ à clericis, si mulierum familiaritatem, & fornicationem fugiant; ex illa enim hæc fere sequitur. Quocirca sapientissimus ille Salomon filium suum erudiens; Conserua, inquit, fili mi præcepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ, liga eam in corde tuo iugiter, & circũda gutturi tuo; cum ambulaueris, gradientur tecum; cum dormieris custodiant te, & euigilans loquere cum eis. Quia mandatum lucerna est, & lex lux, & viũ vitæ increpatio disciplinae, vt custodiant te à muliere mala, & à blanda lingua extranea. Non cõcupiscat pulchritudinem eius cor tuum, ne capiaris nutibus illius. Pretium enim scorti vix est vnius panis: Mulier autem viri pretiosam animã capit. Siquid potest abscondere homo ignem in sinu suo, vt rethimenta illius non ardeant? aut ambulare super premas, & non comburantur plantæ eius? Sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non erit mundus, cum tetigerit eam. Dic sapientiæ, soror mea es, & prudentiã voca amicam tuam, vt custodiat te à muliere extranea, & ad aliena, quæ verba sua dulcia facit. Ne abstrahatur in vis illius mens tua, neque decipiaris semitis eius. Malos enim vulneratos deiecit, & fortissimi quiq; intercepti sunt ab ea. Viẽ inferi domus eius penetrantes in interiora mortis. Non des mulieri potestatem animæ tuæ ingrediatur in virtute tua, & confundaris. Virginitatem ne conspicias, ne fortè scãdalizeris in decore illius. Ne des fornicariis animam tuam in vlllo, ne perdas te

a lib. 2. de summo bo. cap. 9. Castitas est anima pulchritudo.

b cap. 104. c. sicut. 27. q. 1. Quomodo castitas et continentia seruanda sit. c. Prouerb. 6.

d Prouerb. 7.

Bb iij & hære.

*Auerte faciem
tuam à muliere
compta.*

*a Eccl. 9. cap.
b Matt. 5. cap.*

c epist. 1. cap. 5.

d epist. 1. cap. 4.

e epist. 1. cap. 6.

*Corpora nostra
membra sunt
Christi.*

*Membra nostra
templum sunt
spiritus sancti.*

& hereditatem tuam. Noli circumspicere in viciis civitatis, ne oberraveris in plateis. Auerte faciem tuam à muliere compta, & ne circumspicias speciem alienam. Propter speciem mulieris multi perierunt, & ex hoc, concupiscentia quasi ignis exardescit. Cum aliena muliere ne forte omnino, nec accumbas cum ea super cubitum, & alterceris cum illa in vino, ne forte declinet cor tuum illam, & sanguine tuo labaris in perditionem.

Vnde & Christus ^b: Audistis, inquit, quia dicitur antiquis: Non mœchaberis: ego autem dico vobis: Omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendam etiam mœchatus est eam in corde suo. Et Paulus Theodoro suo scribens ^c: Adolescentiores, inquit, vitia vitia. Cum enim luxuriat fuerint in Christo, mœchati sunt, habentes damnationem, quia primam fidem fecerunt. Simul autem & otiosè discunt, & curiosè loquuntur, non solum otiosè, sed & verbosè & curiosè loquuntur, quæ non oportet. Et idem ad Thessalonicenses ^d scribens, inquit, rogamus vos, & obsecramus in Domino, ut quemadmodum accepistis à nobis, quomodo oportet vos ambulare, & placere Deo, sic & ambuletis abundetis magis. Scitis enim quæ præcepta dedimus vobis per Dominum IESUM. Hæc est autem voluntas Dei sanctificatio vestra, ut abstineatis vos à fornicatione, ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione, & honore, non in passione delicti.

Rursum idem Corinthiis scribens ^e: An nescitis, inquit, quia iniqui regnum Dei non possidebunt? Non errare, neque fornicarij, neque adulteri, neque mœchati, neque masculorum concubitores regnum Dei possidebunt. Nescitis quoniam corpora vestra membra Christi? Tollens ergo membra Christi faciamus membra meretricis? Absit. An nescitis, quoniam qui adhaeret meretrici unum corpus efficitur? Erunt enim duo in carne una. Qui autem adheret Domino unum corpus efficitur. Fugite igitur fornicationem. Omne enim quodcumque fecerit homo extra corpus Christi, autem fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis, quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti, qui in vobis est, quem habetis à Deo, & non estis vestri.

Empti enim estis pretio magno, glorificate, & portate Deum in corpore vestro.

Mirum profectò est, maximo pudore non affici ecclesiasticos, præsertim in sacris ordinibus constitutos, qui coram Deo, & angelis eius sceda se libidine pollutant, cum corpora sua Christo, & Spiritui sancto, tanquam pura templa non solum in baptisate, verum etiã in sacrorum ordinum susceptione consecrarint, & dedicarint. B. Hieronymus ^a: Sicut, inquit, vinũ, & ebrietas eum, qui biberit mentis suæ impotem facit; ita & fornicatio, & voluptas peruerit sensum, animumque debilitat: & de rationabili homine brutum efficit animal. Nam ^b Oseas propheta inquit, fornicatio, & vinum, & ebrietas auferunt cor. D. verò Chrysostomus prædictum locum Pauli ad Corinthios explicans ^c: Membra Christi estis, inquit, templum estis spiritus, quare nolite facere membra meretricis. Non enim corpori vestro contumeliam facitis, quia non est vestrum corpus, sed Christi. Hæc autem dixit, simul & humanitatem ostendens, quod eius corpus nostrum est, & à malorum licentia nos auertens. Nam si alienum corpus est, non habetis potestatem, vt alienum corpus iniuria afficiatis, inquit, & maximè cum sit Domini, neque Spiritu sancto templum maculandum est. Nam si quispiam privatam domum ingressus, & illã ignominia afficiens, vitium dabit supplicium: qui Regis templum speluncam latronum fecerit, intelligas velim, quot mala perpetuetur? His igitur consideratis, eum, qui in vobis habitare creditur, quippe qui cõsolator est, & vobis coniuuandus, & inhaerentem timeatis.

Huc pertinet & illud D. Augustini ^d: Noli, inquit, dicere tibi, quando forte aliquid luxuriãter vis agere; vxorem nõ habeo, facere possum quod volo. Non enim post vxorem meam pecco. Iam nosti pretiũ tuum, iam nosti quo accedis, quid mãduces, quid bibas, imò quem manibus, quem bibas. Abstinetes à fornicationibus. Ne forte mihi dicas ad fornicem vado, ad meretricem pergo. Nõ illud præceptum violo, quo dictum est: Non concubabis, quia vxorem nõdum habeo, nec post illam aliquid facio. Nec illud præceptum violo, vbi dictum est:

Bb iij Non

O mirandum: ceri hoc est factum.

a in 4. cap. O. sex.

Luxuria ex homine brutum facit.

b Oseas 4.

c Hom. 18.

d in lib. de decem chordis cap. 10.

Friuola excoisatio celestis fornicarij.

Non concupisces vxorem proximi tui. Qui ad publicum vado, in quod præceptum incurro? Charior factus est homo, quam Deus. Ergo quomodo facio, inquit, Deo? Corruptis te ipsum. Et vnde iniuriam facio Deo, quia corrompo me ipsum? Vnde tibi facit iniuriam, qui voluerit forte lapidare tuam tabulam pictam, in qua bula imago tua est, in domo tua inaniter posita, nam gloriam tuam, nec sentiens, nec loquens, nec videns. Si quis illam lapidet, nonne in te esse contumeliam attendis? Cum verò imaginem Dei, quæ in te corruptis in te per fornicationes, & per diffidendum, attendis, quia ad nullius vxorem accessisti, attendis quia post vxorem tuam nihil fecisti, quia vxorem non habes, & non attendis per libidines illicitas fornicationis, cuius imaginem violasti? Hoc iussit, hoc præcepit Dominus, ne per illicitas voluptates corrumpatur templum eius, quod esse cepisti. Nunquid hoc ego dico? Verbum audite: Nescitis, quia templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis templum Dei corrumpit, corrumpet illum Deus. Videtis quomodo non vis corrumpi domum tuam; quare corrumpi templum Dei? Vide quid facias de templo Dei. Si supra in ecclesia facere adulterium, intra istos parietes, quare esset sceleratius? Modo autem tu ipse es templum Dei. Vide igitur quid agas, vide ne offendas templi habitantem, ne deserat te, & in ruinam vertaris. Nescitis, inquit, quia corpora vestra templum in vobis est Spiritus sancti, quem habetis à Deo, & non estis vestra. Ad conseruandum igitur in nobis hoc Dei templum inuiolatum, & perpetua castitate exornatum, præcipitur & efficax admodum remedium ad fornicationis periculum, & carnis concupiscentiam refrænantiam. Bernardus scripsit, quod supra positus addendum dicitur, sentiens, igitur, ait, te sentis turpibus cogitationibus carnis, & ad illicitam delectationem affici; notens puritatem mentis oculos quomodo Christus in cruce crucifixus est pro te. Intuere quomodo à Iuda Iudæis traditus, & quam viliter pertractatur, blasphematur, & colaphatur; iudicatur & cõdemnatur; expoliatur & flagellatur; ad vltimum verò contumeliis & opprobriis affectus in

a 1. Corinth. 6.

Per fornicationem domus Dei corrumpitur.

b August. de verb. Dom. serm. 16.

c in tract. de interiori domo. cap. 20. Contra turpes cogitationes remedia.

ter duos latrones suspenditur, clavis cruci affixus, sputis
 datus, spinis coronatus, lancea perforatus, ex omnibus
 partibus sanguis emanat, & inclinato capite emittit spi-
 ritum. Ita redemptor tuus moritur pro te, & tu, nescio,
 cuiusmodi sordida cogitatione sordidaris in mēte. Suf-
 ficere posset hæc cogitatio, ad excludendas omnes illi-
 citas cogitationes. Sed ecce ad alia transeamus. Consi-
 dera quomodo morieris, quando aliqua graui infirmi-
 tate vexatus, & ad extrema deductus, & ibi ad terram
 prostratus inter longa suspiria & difficiles singultus, in-
 ter atroces dolores & timores animā expirabis. Tunc
 veniet corpus in pallorem & horrorem, in sanie & fœ-
 rorem, erit vermis, & cibus vermium: animam verò
 tunc capient, & rapient laruales illæ facies, quæ eam in-
 casu prestolantur; & ex omni parte terrebunt eam de-
 mones terribiles & horribiles. Cogita quis eam defen-
 det à regentibus preparatis ad escam: quis cōsolabitur
 eam cum terribili illa mōstra demoniorum occurran-
 tia tibi caruatum rure videbit, aut quis deducet per
 ignotam regionem? Attende etiam quàm subito venit
 dies vltima: subito venit, & forsitan hodie erit. Iam ad-
 est, iam presentaberis ante tremendum iudicem; accu-
 sabis multis & magnis offensis; non vno, non paucis,
 sed innumeris criminibus; non paruis, sed immensis; nō
 dabis, sed certis; non breui accusatione, sed tam longa,
 quàm longa est tota vita tua; non vno accusatore, sed
 non, quot sunt delicta tua. Ipse iudex erit districtus accu-
 sator tuus. Omnes etiam spiritus boni & mali corā Deo
 te accusabunt cum eo. Boni, quia Deo debent æquitatē:
 mali, quia tuam seruant iniquitatem. Tot iudicibus &
 populus astabis, quot præcesserūt te in opere bono. Tot
 arguentibus confunderis, quot tibi præbuerunt bene vi-
 uendi exemplum. Tot conuinceris testibus, quot te mo-
 tuerunt bonis sermonibus, & iustis actionibus. Omni-
 bus populis nudabuntur iniquitates tuæ, & cunctis
 arguentibus patebunt vniuersa scelera tua, non solum
 actuum, verum etiam cogitationum, & locutionum.
 Multa verò peccata tunc prouent ex improviso, quasi
 ex insidiis, quæ modo nō vides, & forsitan plura & ter-
 ribiliora his quæ nunc vides. Vndiq; erunt tibi angustie,

Bb v hinc

hinc erunt accusantia peccata, inde terrens iustitia, hinc
 tus patens horridū chaos inferni, de super iratus
 intus vrens conscientia, foris ardens mundus. Si
 vix saluabitur, peccator sic deprehēsus in quam
 se premet? Latere erit impossibile, apparere impos-
 le. In tanto discrimine torquebit te tua conscientia
 sibi conscia, cruciabunt cordis arcana. Cogent
 conscientia, tu ipse eris accusator & iudex tuus
 etus teste propria conscientia, & testibus oculis
 dicis, fugere non poteris, sed tremēs & anxius
 spēs ad grauissimam sententiā in angusto periculo
 in periculosa angustia, tāquam ilico receptus
 perpetuū amittere nō poteris. Iudex tūc erit
 iratus, & terribiliter districtus, sententia eius
 erit immutabilis: tortores horribiles, qui nunc
 rētur, erūt parati, vt data sententiā, te damna-
 ta rapiāt. Tormenta erūt sine interuallo, & in-
 mēto: timor cōturbabit te, cū terra aperietur
 tu ruēs, & cades in stagnū sulfuris ardētis, &
 nis exterius carnē tuā cōburet; vermis interior
 tiā corrodet; ibi eris sine fine, sine spe veniē
 diē. Omnia verò gehēne supplicia superabit. De-
 dere, & bonis carere, quē in potestate habuisti.

Si vis omnes malas cogitationes à corde tuo expul-
 re, hæc sæpe cogita. Ibi namque est cogitatio tua, vbi
 affectio tua: ibi cor tuum, vbi est desiderium tuum: quoniam
 niā illud sapius in cogitatione volumus, cuius
 plus affecti sumus. In cogitatione sua cadit quicquid
 stat. Si bona cogitas, cogitatio tua sancta custodit
 mala cogitas, Spiritus sanctus disciplina effugiet
 & auferet se à cogitationibus, quę sunt sine inter-
 ritq; templū Dei spelūca diaboli; quoniam quem
 ferit, diabolus arripit. Spiritus sanctus suggerit
 dulcia; spiritus malus mala & amara, vana, &
 immūda. Et ideo quacūq; hora mala cogitaueris
 tangit, non cōsentias illi: nec sinas eam in corde
 nere, sed ilico repelle. In initio cogitationis in-
 ste, & fugiet à te. Nam ante Dei oculos non valent
 cuā cogitationes nostrę, & nulla momenta temporis
 animū transcendunt sine statu retributionis. Cogitatio

*Cogitationis
 efficacia.*

præ delectationem parit, delectatio consensus; con-
 scia adionem; actio consuetudinem; consuetudo ne-
 cessitatem; necessitas mortem. Sicut vipera à filiis suis
 in vtero positis lacerata perimitur; ita nos cogitationes
 nostræ intra nos nutritæ occidunt. Daemonum est ma-
 las cogitationes suggerere, nostrum est ilico illas expel-
 lere, Nam in animo nostro eas iacere, nostræ attinet vo-
 luntati, & propria deputatur culpa. Voluntate namque
 sua cadit, qui cadit: & voluntate Dei stat, qui stat. Co-
 gitatio tamen immunda mentem non inquinat, cum
 pulsat, nisi cum hanc sibi per delectationem subiugat.
 Cum igitur per prauas ineptasque cogitationes vaga
 mente discursis, deceptoris spiritibus tentandi aditum
 in te aperis. Et ita te à Deo separas; quoniam peruersæ
 cogitationes separant à Deo. Mens instabilis & inqui-
 eta dum semper nititur apprehendere quod appetit, desi-
 deris suis circumagitata nunquam requiescit. Idcirco
 in vno æternitatis desiderio immobiliter debet figi.
 Non est dubium, quod qui casti perseverant, & virgines
 sunt, angelis Dei efficiuntur æquales.
 Præterea D. Gregorius, ad extinguentium, ait, fornicati-
 onis spiritum virtus vna non sufficit. Abstergentia quidē
 ciborum contra hoc vitium fortissima est, sed sola non
 prouidet, quocirca illi addatur humilitas, & frequēs ora-
 tio: & mens quasi fortissimo milite, bonarum cogitatio-
 num honestate vndiq; ornata sit. Sanctorū Patrum, &
 doctorum fortium exemplis cingatur; sacrarum scriptu-
 rarum doctrinis circūdetur; nullam sui partem vacuam
 habeat, quæ hostis irrupat. Qui tanto facilius depellitur,
 quanto vnusquisque cogitare alia, quàm carnis oblecta-
 menta potest. Nam cum duas simul res imaginari non pos-
 sumus, dum quicquid est, aliud cogitamus, immunda cogi-
 tare non possumus. Celer ergo et facilis victoria libidinis
 est, circūspectio cogitationis: si quoties carnalia obuiat,
 ad aliquid omnium recurramus, quod libidinis non sit blā-
 timenū. Quia qui castè proponūt viuere, de blādimen-
 to carnis in se aliquid retinere non debēt. In carne quidē
 esse debet, vt bona per carnē agant: sed sic debent à car-
 nis voluptate per mentis sublimitatē discedere, vt con-
 tumelias de carne non tolerant. Si verò præter voluntatē,
 & nobis

*Cogitatio im-
 munda quādo
 nocet.*

*a Bernard. d.
 lib. cap. 21.*

*b Idem d. cap.
 20. §. conscien-
 tia.*

*c lib. 5. exposit.
 in 1. Reg. cap.
 4. et lib. 6. cap.
 1. & 2.*

*Alia contra for-
 nicationis spi-
 ritum remedia.*

& nobis quodammodo inuitis membra turpiter
 ueantur & pruritus fiant, nos non hoc operantur
 quod inhabitat in nobis peccatum originale culpam
 que tunc velle quidem nobis adiacet, sed aduocari
 non inuenimus; siquidem vellemus, vt nobis moueri
 quid in nobis moueri non posset. Qui igitur generari
 potest, vt noxia nunquam cogitet, agat quod iudicium
 statim cogitationem eijciat, quæ negligentem
 intrat. Sic nimirum quasi ignem maximum mouet
 singulos & velociter diuidit, & celeriter extinguit
 omnes flammæ cogitationum sic separat, vt
 in mente neque per negligentiam, neque per
 sinat: Glutinum quippe illecebroforum motuum
 immunda cogitatio: à qua si minimè pascuntur
 nire non videntur. Oculi accuratè custodiam
 libentur immunda videt, statim carnem ad
 cupiscendo violenter mouent; quo libètius ad
 talia cogitant, quasi carbonibus carbonibus, turpiter
 ribus motus ligant; & dum libet attentius immo
 nere, mens mundum & sanctum cogitare
 Teneat ergo fortem custodiam oculorum &
 potenter vult dispergere motus carnis. Semel
 species formæ cordi per oculos illigata, vix magis
 etiam manu soluitur. Ne igitur quædam habet
 cogitatione versemus, prouidendum nobis est, quæ
 tueri non decet, quod nō licet concupisci. Et vt
 mens in cogitatione seruetur, à lasciuia volentibus
 deprimendi sunt oculi, quasi quidam raptori ad
 Quam cordis munditiam quisquis adipisci non
 quid aliud quàm eiusdem à se munditiæ auocari
 pellit. Nil autem sic ad edomandum desiderium
 naliū appetitum valet, quàm vt vnusquisque
 vnum diligit, quale sit mortuum penset.
 Porro quando impulsu dæmonum mens ad
 tionem fornicationis impellitur, clamemus ad
 orationem ad Deum, dicendo cum B. Ambrosio
 virtutum, castitatis, & integritatis amator Deus, ore
 rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo
 fomitem ardentem libidinis, vt maneat in me
 tius castitatis animæ, & corporis. Mortifica in me

a Greg. lib. 21.
 moral. cap. 2. et
 3.
 b Greg. lib. 16.
 moral. cap. ult.
 Remedia contra
 tentationes luxuriam.

stimulos, & omnes libidinis commotiones, & da mihi
veram, & perpetuam castitatē cum ceteris donis casto
que tibi placent in veritate, vt sacrificium laudis casto
corpore, & mundo corde valeam tibi offerre. Et cum
Ecclesia: Vre igne sancti Spiritus tenes nostros, & cor
notitum Domine, vt tibi casto corpore seruiamus, &
mundo corde placeamus. Deinde diuini iudicij metus,
& aeterni tormenta incendij ante oculos proponantur,
quia nimirū omnis pœna grauioris supplicij formidine
superatur. Sicut enim clauus clauum pellit; ita sœpe re-
cordatio ardoris gehennæ, ardorem excludit luxuriæ.

Siquidem D. Paulus Ephesiis scribens^b: Fornicatio, in-
quit, & omnis immunditia, aut auaritia, nec nominetur
in vobis, sicut decet sanctos, aut turpitudō, aut stultilo-
quium, aut securitas, quæ ad rem non pertinet: sed ma-
gis gratiarū actio. Hoc enim scitote intelligentes, quod
omnis fornicator, aut immundus, aut auarus non habet
hereditatem in regno Christi, aut Dei. Nemo vos sedu-
cat in istis verbis. Propter hæc enim venit ira Dei in
filios diffidentia. Et ad Galatas^c: Manifesta sunt opera
carnis, quæ sunt fornicatio, immunditia, impudicitia,
luxuria, quæ prædico vobis, sicut prædixi, quoniam qui
talia agunt, regnum Dei non consequentur. Quibus con-
sonat & illud D. Ioannis^d: Fornicatoribus & omnibus
mendacibus pars illorum erit in stagno ardenti igne, &
fulphure, quod est mors secunda. Ne igitur clerici ad
hunc locum tormentorum propter fornicationem de-
ueniant, & ad subtrahendum illis magnam, & procli-
uam illius perpetrandæ occasionem, Innocentius tertius
in concilio generali Lateranensi hanc contra inconti-
nentes promulgauit constitutionem^e:

Vt clericorum mores, & actus in melius reformentur,
continenter & castè viuere studeant vniuersi, præsertim
in sacris ordinibus constituti, ab omni libidinis vitio
repuentes, maximè illo, propter quod venit ira Dei in
filios diffidentia, quatenus in conspectu omnipotentis
Dei puro corde ac mundo corpore valeant ministrare.
Ne vniuersa facilitas veniæ incentiuum tribuat delinquendi,
statuimus, vt qui cõprehensi fuerint incontinentiæ vitio
laborare, prout magis, aut minus peccauerint, puniatur
secundum

a *Ibid. de sumo
mo bon. lib. 22
cap. 39.*
b *cap. 4*

*Fornicatores
in regno Dei nō
habent hereditatem.
c cap. 5.*

*d in Apoc. 22.
Qualis fornica-
toribus &
mendacibus lo-
cus sit in infer-
no designatus.*

*e Concil. Later-
ra. 2. cap. 14. 6.
ut clericorum
de vit. & hon-
der.*

*Peccatū Sodo-
miticū clericis
maximè probi-
bitum.
Facilitas veni-
æ incētiuum
tribuit delin-
quendi.*

Quos diuinus
timor à malo
non reuocat, tē-
porali pena
sunt cohibēdi à
peccato.
Prælati incon-
tinentiam cleri-
corum suorum
tolerantes quo-
modo puniendū
sunt.

a in c. à nobis.
de cohabit. cler.

b can. 3. c. c.
in c. dixit. dist.
37. l. 6. par.
decret. cap. 86.
Quis cū cle-
ricis habitare
possint mulie-
res.

c cap. 17. c. c.
eum omnibus.
dist. 81.

d e. inhihendū.
de cohabit. cler.

secundum canonicas sanctiones, quas efficaciter, & stri-
ctius precipimus obseruari: ut quos diuinus timor à malo non reuocat, temporalis saltem pena cohibeatur peccato. Si quis igitur hac de causa suspensus contempserit celebrare diuina, non solum ecclesiasticis beneficiis spoliatur, verum etiam pro duplici culpa deponatur. Prælati verò qui tales presumpserint iniquitatibus sustinere, maximè obtentu pecunie, terius cōmodi tēporalis, pari subiaceat vitio. Item secundum regionis suæ morem non adhibeantur pulam coniugalem, si lapsi fuerint, gratius pariter cum legitimo matrimonio uti possint. Et idem ad trahendū clericis perdendæ continentie, & castitatis causam, scribens cuidam Episcopo: Cum clericus qui, nō permittas mulierculas habitare, nisi forte in talibus personis existat, in quibus naturale foedus admittat sæui criminis suspicari. Quæ autem istiusmodi culæ sint expressit Synodus Nicæna his verbis: Nemo exiit per omnia sancta Synodus nō Episcopus, nō presbyter, nō diacono, nō subdiacono, non alius quilibet qui in clero est, licere subintroductā habere mulierem, nisi fortè aut matrem, aut sororem, aut amicā matris, eas idoneas personas, quæ fugiant suspiciones. Vnde versio & interpretatio cōcilij nunc habet: omnino interdixit sancta Synodus, nulli clericorum licere habere secū mulierem extraneā, nisi fortè matrem, aut soror, aut auia, aut amita, vel mateterra sit. Ita namq; solis personis, & harum similibus, omninoque mulieribus est suspicio declinatur. Et in cōcilio Carthagenensi tertio statutum fuit: ut cum omnibus clericis extraneæ fœminæ non cohabitent, sed matres, sorores, auia, & mateterra, amita, sorores, filia, & sororū, & quicumq; ex familia domestica fuerint, etiam antequā ordinarentur, iam cum eis habitare possint: si filij eorum iam ordinatis parentibus vxore acciperent: aut seruis non habentibus in domo quos acciperent: aliunde ducere necessitas fuerit. Verum si de prædictis mulieribus suspicio sit, nec illas retinere possunt, sed inhihendū, & in illis scelus perpetrari reprobandum, aut in pedisequis caridem. Vnde legitur quodammodo

gustus, nec cum sorore habitare consenserit, dicens a: *a c. legitimo. dist. 81.*
Quia si sorore mea sunt, sorores meae non sunt. Docti
ergo viri cautela, magna nobis debet esse instructio.

Quoniam periculosa sit clericorum & mulierum cohabitatio.

CAP. VII.

GREGORIVS b: Oportet, inquit, sacerdotes *b c. oportet. dist. 81.*
(quibus Domini populus commissus est) cum
magna constantia vigilare super dominicas o-
ves, ne lupinis moribus (id est diaboli stimulis) lanien-
tur. Neque enim hoc silere debeo (quod cum graui ani-
mi tristitia, & amaritudine dico) sacerdotes cum foemi-
nis habitare conspicio; quod nefariū est dicere, vel audi-
re, & contra sanctorum canonum sancita, vbi enim talis
fuerit commoratiū cohabitatio, antiqui hostis stimuli
non defunt. Ideoque admonendi sunt, vt non antiqui ho-
stis decipiantur fraude; quatenus iuxta Apostoli vocē c, *c 2. Corinth. 6.*
non vituperetur ministerium nostrum. Cauere enim o-
portet eos fratres ab illicitis, vt mundas valeamus ma-
nus ad Dominum leuare. Scriptum est enim d: Sancti *d Luit. 20.*
ehere, quoniā sanctus ego sum. Si quis verò presumpse-
rit aliter agere, sacerdotij sui honore priuetur. Vnde
omnino modo cauendum est, fratres, ne fallamus populum,
& illud prophete dictum impleatur in nobis e: Sacerdo- *e Sops. 3.*
tes mei contamināt sancta, & reprobāt legem. Quos &
alius propheta increpauit, dicens f: O vos sacerdotes, qui *f Mala. 2.*
fallitis nomen meum. Et dixistis: in qua re fallimus no-
men tuum? Quibus responsum est: Offerētes ad altare
mei peces pollutos. Non est mihi voluntas in vobis, di-
cit Dominus, & sacrificium non accipiam de manibus
vestris, quia polluti estis. Quocirca & D. Hieronymus *g in c. hospitio-
lum. dist. 32.*
ad deopotianum de vita clericorum scribēs g: Hospitio-
rum pot. tuum aut raro, aut nunquam mulierum pedes
terit. Quia nō potest toto corde cum Deo habitare, qui
feminarum accessibus copulatur. Foemina conscientia
suum pariter habitatis exurit. Nunquam de mulierum *Clericis nun-
quam de mu-
lierum formis
disputandū est.*
formis dispuēs. Foemine nomē tuum nesciāt. Foeminā,
quam bene videris conuersantē, mente dilige, non cor-
porali frequentia. Si bonum est mulierem non tangere,
maius est ergo tangere. Et quia diabolo nullum locum
dare